SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

Liikenne- ja viestintävaliokunta, 25.1.2023

Kansallinen sopeutumissuunnitelma 2030

Sirkku Juhola
Ilmastopaneelin jäsen
Professori, Helsingin yliopisto

Kriittinen infrastruktuuri on toimivan yhteiskunnan perusta

Vakuutusyhtiöiden asiakkaille liukastumisista koituu vuosittain jopa 200 miljoonan euron korvauskustannukset. Korvaussummat vaihtelevat muutamasta kymmenestä eurosta tuhansiin euroihin.

Yleisiä huomioita

- Nykyinen suunnitelma on selkeä askel eteenpäin. Parannusta aiempaan on riskien sisällyttäminen mukaan tarkasteluun sekä pyrkimys määrittää selkeämmin tavoitteita ja toimia niiden toteuttamiseksi.
  - Lausuntokierroksen kommentteja otettu huomioon ja suunnitelma parani.

- Keskeinen puute on, että ei ole selvää, kuinka hyvin riskiarvio ohjaa toimenpiteiden valintaa ja priorisointia. **Suunnitelmaa olisi vahvistanut, jos siinä olisi tunnistettu, mitkä ovat merkittävimmät ja nopeimmin toimintaa vaativat riskit ja avattu tämän menetelmän käyttö selkeästi**.
  - Suunnitelmaa voitaisiin täydentää tiedoilla siitä, miten vaaratekijät, altistuminen ja haavoittuvuus yhdessä saavat aikaan riskin, sekä miten kehittyvät ajassa ja mihin riskin osatekijään näitä toimia kohdistetaan.

- **Suunnitelmaan on lisätty toimenpiteitä yksityisen sektorin roolin vahvistamiseksi, mikä on erinomainen parannus.**
  - Sopeutumistoimien ja riskitarkastelun lisääminen toimialakohtaisiin vähähiilisyystiekarttoihin on oivallinen keino jalkauttaa sopeutumista osaksi toimialojen työtä. Samalla voidaan hahmottaa paremmin myös hillinnän ja sopeutumisen yhteishyötyjä. On hyvä, että myös sopeutumisen seurantatyöhön otetaan mukaan yksityisen sektorin toimijat.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnon alan sopeutuminen

- Suunnitelmassa on selkeästi tunnistettu **vastuut** eri hallinnon aloille kansallisella tasolla, mikä on hyvä askel eteenpäin julkisen sektorin sopeutumistoimien edistämiseksi.
- **Jostain syystä kuitenkin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaa koskevan ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimintaohjelman tekemisestä on luovuttu sopeutumissuunnitelman lausuntokierroksen jälkeen.** Kyseinen toimenpide on korvattu maininnalla sopeutumisen sisällyttämisestä hallinnonalan strategisiin dokumentteihin.
- Sopeutumisen sisällyttäminen strategisiin linjauksiin ei kuitenkaan riittävästi takaa sopeutumisen toimeenpanoa ja erillisiä toimia tullaan tarvitsemaan joka tapauksessa.

Tavoite 7: Liikenne- ja viestintäinfrastruktuuri

- **Toimenpide 7.1 Viedään ilmastonmuutokseen sopeutumisen edellyttämät toimet osaksi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan vakiintuneita strategisia ohjaus-asiakirjoja**

- Onko toimeenpanotapa riittävä?

- **Toimenpide 7.2 Kehitetään liikennejärjestelmän ja liikenne- ja viestintäverkkojen tieto-perusteista päätöksentekoa ja toimintamalleja**
- Onko haavoittuvuuksiin tai riskeihin liittyvät tarkastelu riittävä? Miten riskejä voidaan priorisoida?
- Miten sopeutumistoimia voidaan arvioida?

- **Toimenpide 7.3 Toteutetaan yksityisteiden ja -siltojen kuntokartoitus ja aktivoidaan sen pohjalta tiekuntia teiden perusparannukseen ja kunnossapitoon**
- Onko tämä tärkein toimenpide mikä pitää tehdä?

SUOMEN
ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate
Change Panel